

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica štev. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
poluletna . . . „ 2.—
četrletna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

Št. 2.

V Ljubljani, dne 9. decembra 1910.

Leto VI.

Velik vzrok draginje, ki ga malokdo vidi.

Velik vzrok draginje, ki ga malokdo vidi, — kdo je to? Povejmo brez ovinkov: Alkohol! »Slovenec« je pred nekaj tedni k poročilu o liberalnem in demokratskem protestnem shodu dobro dostavil: Da bi bili pa ta večer ljudje kaj manj pili, tega nismo opazili. Vse gostilne so bile polne. — Prav res! Mi si ne smemo prikrivati in se ne slepiti: Tu tiči en velik vzrok draginje! — 30.000.000, reci: trideset milijonov kron okroglo zabije Kranjec vsako leto za alkohol, za opojne pijače; in skoro tretjina tega, 10 milijonov gre iz dežele ven v globoke žepe nemških pivovarnarjev in špiritovih fabrikantov. Kdaj se bomo zmodrili?! Tem zakletim sovragom proletarskega naroda slovenskega meče naš neumni Kranjec vsako leto milijone, od katerih se redé, pasejo in masté, da nas toliko ložje stiskajo, davijo in zaslužujejo! Nas pa zalaga in zaliva s svojo strupeno brozgo, da po njej omamljeni ložje pozablamo svoje siromaščine in ima tujec-kapitalist le še ložje delo izžemanja in zaslužjevanja z nami. Tu, prijatelj, je luknja, tu rana, skori katero nevidno in nečutno odteka naše blagostanje. In mi smo tega še veseli in se ziblujemo v veseljih sanjah sladke ginjenosti, da smemo tujcu plačevati in robovati! Le pogledjte, koliko nemških pivovaren ima cele magacine svojega mokrega in malovrednega blaga na slovenskih tleh! Kaj nam tega treba! To so mišnice, iz katerih si pije naš človek revščino, bolezen in smrt; trdnjave, iz katerih ven si tujec-bogataš podjarmlja naše ljudstvo in našo domovino, koti in zavetišča, iz katerih si požrešni pajek prede svoje mreže, v katere zapleta našega delavca in kmeta, da ga davi in mu pije kri. In mi vsega tega nič ne vidimo in ne čutimo! Muha se brani, če jo pajek vjame, brca in brenči, kar ji dajo moči, da bi se iztrgala iz mreže; naš človek je pa vesel, če je v mreže vjet. Nič ne brca, nič ne protestira, nič ne demonstrira, ko bi se ven-

dar vraga, ki mu pije kri, s krepkim sunkom lahko otresel!

Kolik aparat imajo vsi ti fabrikantje, pivovarnarji in prekupci! Koliko agentov, koliko uradnikov, kako visoke dividende vlečejo delničarji, — in vse to plačuje kratkovidni pivec! Drug drugemu napravljajo konkurenco, drug drugega tlačijo k tlom, — stroške vsega tega pa nosi pivec. Pred kratkim smo videli sliko, ki dobro predstavlja to razmerje: pet mož, ki drug drugega nosijo »štupa-ramo« in drug drugemu segajo v žep, samo najbolj spodnji ne sega nikomur, ker nobenega žepa ne more doseči. Najbolj na vrhu debeluhar-pivovarnar, pod njim fabrikant šnopsa, pod tem vinogradnik, pod tem krčmar, in pod krčmarjem — pivec. Ta drži pokonci vse štiri druge. Kako se mu godi pod bremenom štirih debeluharjev, si lahko mislite. Vroče mu je, da mu kaplja od čela, — in vendar mirno nosi dalje svoje neznosno breme.

Ali mu res ni mogoče pomagati, revežu? Prav lahko. Kako pa, me morda vprašate. Prijatelj, pamet imej in — pusti! Pusti, naj naj se prevrne vse skupaj, kaj to tebe briga! Ti glej, da sam prideš kam naprej; nikar pa si glave ne ubijaj in ne trudi, kako boš unim štirim naprej pomagal. Ti moraš delati in se truditi, če hočeš živeti, — naj pa še oni delajo s svojimi rokami, če hočejo živeti. Zakaj bi morali živeti od tvojih žuljev!

Prijatelji, to je velik vzrok draginje, ki je pa mnogi ne vidijo, nekateri tudi nečejo videti. Vsi, ki od alkohola žive, hočejo živeti in dobro živeti, zlate verižice se jim spuščajo po debelih trebuih. Kdo drug vse to vzdržuje kakor konsument, ki najmanj štirikrat preplačuje vse, kar užije!

Prijatelj, — radi ali neradi, če govorimo o kapitalizmu, ne moremo se izogniti alkoholizmu, ako nočemo z zavezanimi očmi »koze« izpodbijati. Zato, prijatelj, — še bo treba klicati: Proč od alkohola in boj mu na nož!

Predislav.

Korak naprej.

Minuli teden so sklenili zaupniki in zaupnice ljubljanskega slovenskega krščanskega socialnega delavstva, da ustanovi slovensko soc. delavska organizacija »Delavsko hranilnico in posojilnico«. Obenem se je pri konferenci izvolil tudi pripravljalni odbor, ki ima dolžnost in nalogo, da izvede v najkrajšem času sklenjeni načrt. V pripravljalni odbor so odposlani sledeči gg.: Frančišek Krhne, načelnik; Aljančič Mihaela, Bizjak Peter, dr. Dermastija, profesor Dermastija, Himmelreich, Hribar, Kosec Ivanka, Kralj, tajnik »Zadružne zveze«, poslanec dr. Krek, Kremžar Uršula, Moškerc, Novšak, Pelc, knjigovodja »Katoliške tiskarne«, Remec, ravnatelj »Trgovske šole«, Štefe, urednik, Tomažič, upravitelj »Naše Moči«, Traven, ravnatelj »Zadružne zveze«, Zabukovec Vinko, Zajc Fani, Zaletel Mici, Žnidaršič.

Odločen korak ljubljanske slovenske krščanske socialne delavske organizacije najtoplejšje pozdravljamo in želimo, naj bi nameravana nova naša delavska socialna organizacija postala kmalu meso in kri v dobrobit delavcev in delavk združenih pod krščansko socialnim delavskim praporjem. Brezpogojno in veseli pozdravljamo novi zavod, ki bo, kakor smo poučeni, v najkrajšem času jel poslovati.

Misel in želja po »Delavski hranilnici in posojilnici« je ravnotako stara, kakor je stara naša organizacija. Po sestankih, po shodih in po svojih socialnih kurzih jo je vedno toplo zastopal in priporočal ustanovitelj in učitelj naše krščanske socialne delavske organizacije profesor in poslanec dr. Krek. Izpeljala se pa dozda ni, ker je manjkalo ljudi, ki bi ne bili zgolj voljni, marveč tudi sposobni izvesti in voditi previdno, pametno, po popolnoma zdravih in pametnih načelih prepotrebno novo delavsko gospodarsko organizacijo. Ravno pri denarnih zavodih ne zadostuje zgolj dobra volja, ne poštenost da se jim zagotovi obstoj, marveč morajo sodelovati ljudje - strokovnjaki, ki

Carska zločinstva.

(Dalje.)

Spor hitel je iz sobe; kar dvigne stransko zagrinjalo in sporoči, da Figelin pričakuje cesarjevih povelj v prvi sobi.

»Tedad te spustim; gorje ti pa, ako si me prevaral!« se obrne Neron k Aleksandru; »tudi ti Spor me pusti sedaj samega s Figelinom: važne reči preudarja moj duh, veliko delo, kateremu se bodo še pozna stoletja čudila!« Ko stopi zamorec v sobo svojega gospoda - cesarja, vede Spor častitega Aleksandra v prvo sobo. Mladeniču stoje solze v očeh.

»Kako ste premagali moje srce!« mu reče in stiska roko. »Resnično, taka vera ne more biti slaba vera, ki daje take besede oznanovalecu, za katero trpe in umro spoznavalci. Ne skrbite: jaz bom čul med Avlom in si bom zmisлил kraj, kamor naj pobegne, da se obvaruje novih stisk, kakor hitro moja roka odpre vrata njegove ječe.«

»Ta kraj je že najden,« zakliče Aleksandros živo, s tem potegne iz žepa neko pisanje, zaprto z voščenim pečatom in reče: »Ta popir izroči Avlu, ko odpraviš zapahe njegove ječe. V listu naznanjena je pot do zavet-

ja: tvoji časti, mladenič, ga izročam: gorje ti, ako bi po tvoji krivdi dospel list v tuje roke — pogin, nesreča nedolžnih bi prišla nad tvojo glavo! Ako pa se ti ne posreči dati ga Avlu, ga pa uniči.«

»Obečam vam,« odvrne Spor in vtakne list k sebi; »nobeno drugo oko, nego Avlovo naj ne zve, kaj ste mi zaupali.«

»Hvala ti, mladenič, in moj blagoslov,« izpregovori Aleksandros. »Dovoli, da molim za te, da ostane čisto tvoje srce in tvoja duša, kakor je ostala do sedaj, med pohujšanjem in napuhom.«

× × ×

V tem, ko se Spor in Aleksandros zunaj pogovarjata, hlastno govori Neron s Tigelinom, svojim vernim prijateljem.

»Si-li preudaril moj načrt, ki sem ti ga pokazal?« praša car.

»Preudaril sem ga, cesar: izvrsten je; le pritisniti, potegniti je treba nit, pa bo se razsula ladja in bo vse, kar je živo, seboj potegnila v morske valove, jaz pak se bom rešil v čolnu, katerega bom malo pred osodnim trenutkom spustil v vodo.«

»Ne obleduj, cesar,« govori k cesarju, »to je delo enega trenutka in zopet stala bo trdno tvoja moč.«

»In vendar je — moja mati!« šepeta cesar tiho. »Vsaj res, prav imaš, Tigelin; Neron je tako visok, tako vzvišen nad vsemi, da nič več ne sme poznati onega čutila, s katerim se ponašajo ljudje! — Nisem je poznal otročje ljubezni, kajti Agripina je bila ošabna in pohlepna, bolj mati cesarjeva, nego mati Neronova. Naj pade, le veličastno, kakor dostoji Neronu, naj pogine! In velika naj bo gromada, Tigelin,« povzame besedo, in njegove oči plamikajo, »ki jo bomo našgali njej na čast. Rim naj bo ona gromada; s plamenenimi črkami bo oznanoval goreči Rim trepetajočemu svetu Neronovo moč in iz njegovih razvalin bom priklical nov, lepši Rim, ki bo bolj zaslužil, da bi se zval Neronovo glavno mesto, nego to voglato morje z ozkimi ulicami in trgi. Akoravno mi kmalu ne bo treba trepetati, da bi pohlepna mati rada delila z menoj vladarstvo, bi se vendar znalo pripetiti, da bi bilo ljudstvo nevoljno in iskalo uzrokov ter razlagalo slučaj za namen, odvrnili bomo njihove misli drugam, da bo imelo opravek, pašo za oči. Čuj tedaj mojo voljo!«

Spoštljivo se nagne zamorec do tal. »Čujem, o cesar!«

»Oni večer, ko se bo izvršilo delo, napravil se bo praznik na mojih vrtovih, ka-

vso stvar popolnoma razumejo, tako, da se gradi poslopje na zdrav, trden temelj. En sam pogled na v pripravljalni odbor vposlane delavske zaupnike nam kaže, da imamo med njimi ljudi, ki so na denarnem gospodarskem polju strokovnjaki, osebe, ki jim zato delavstvo zaupa in to nam dokazuje, da je zdaj tisti čas, ko bo zgradil delavec, delavka, v družbi z duhovnim in svetnim inteligentom trdno denarno gospodarsko poslopje slovenskemu krščansko socialnemu delavstvu.

Hranilnica! Namen ji je, da delavstvo v svojem denarnem zavodu varčuje. Mi dobro znamo, da je naše delavstvo varčno in znamo, da je naloženega veliko delavskega denarja po raznih zavodih. V prvi vrsti bo moral novi naš zavod skrbeti za to, da bo vlagalo delavstvo svoje hranilne vloge zgolj in edino v svoj zavod. Novi zavod bo pa moral pred vsem skrbeti tudi za to, da bodo hranilne vloge skrbno upravljane in da bo uprava glede na vloge zelo, zelo stroga in natančna, strožja in natančnejša, kakor po vseh sličnih zavodih. Šlo se bo za varnost denarja, ki si ga delavec in delavka pristrada, da varčuje, zato je tudi sveta stvar, da se bo ravnalo z delavskim denarjem tako, da bo varnost popolnoma zagotovljena. Tu mora veljati najstrožje fiskalno načelo, če bi tudi morebiti včasih nastala kaka zamera. Skrajno previdno bo zato morala postopati posojilnica. Posojati bo smela le v takih slučajih in le takim osebam, o katerih bo popolnoma natančno znano, da je denar popolnoma varen. Ne srce, ne usmiljenje, ne priljubljenost kake osebe, marveč gotovost, da je posojilo varno naloženo, bo moralo biti merodajno, kadar bo »Delavska hranilnica in posojilnica« nalogala svoj denar. Nič bi ne nasprotovali, mi bi le hvalili, če bi glede na posojila uprava tudi tako strogo postopala, kakor morajo postopati tisti zavodi, kjer se vlaga sirotinski denar.

Mi smo že večkrat naglašali potrebo, da bi morale biti konsumne zadruge osredotočene. Vse naše delavske konsumne organizacije bi se morale organizirati tako, da bi tvorile zgolj eno skupno gospodarsko telo. Narodno gospodarstvo je že tako, da čim močnejše je kako gospodarsko poslopje, tim večjo moč in ugled ima. Zato tudi resno svarimo, naj se po posameznih naših delavskih krajih ne snujejo po ljubljanskem vzorcu samostojne »Delavske hranilnice in posojilnice«. Bodimo odkriti: V Ljubljani imamo požrtvovalne ljudi, ki stvar strokovno popolnoma razumejo, po drugih krajih še ne. Vodstvo take organizacije, ponavljamo, potrebuje izvedene upravne moči. Pač pa zelo želimo in svetujemo, naj se že izpočetka misli in dela na to, da bo lahko poslovala »Delavska hranilnica in posojilnica« ne zgolj v Ljubljani, marveč da bo lahko uradovala tudi po drugih naših delavskih krajih. Priporočamo to, ker znamo, da se le tako lahko zgradi mogočno socialno poslopje, ki bo delovalo vsemu slovenskemu krščansko socialnemu delavstvu v čast in slavo.

Korak naprej smo storili. Prepričani smo, da bo uspel, ker znamo, da bo novi delavski zavod hodil pametna pota slovenski krščansko socialni delavski organizaciji v korist!

Med brati in sestrami.

O, nesrečni Javornik. Prišel je minulo nedeljo A. Kristan na boj proti farški bisagi in draginji. Od veselja nad tem priredili so savški rdečkarji pri našem županu shod. Pa Kristan se ni mogel premagati, da bi govoril le o programu, ki so ga dali savški rdečkarji na plakate. Bisago je razgrnil na mizo ter pričel rohniti čez duhovnike, da imajo prevelike plače, delavci pa nizke in zaradi tega je draginja. Res ima navaden delavec malo plačo, ako pa primerjamo plače mojstrov, uradnikov in inženirjev, pa daleč presegajo plače duhovnikov. Obljubil je, da bode skrbel, da bodo »farji« imeli manjšo plačo. Pred tistimi, ki služijo po več tisoč, se pa Kristanu tresejo hlače. Vendar je pri nas še nekaj tako neumnih, da verjamejo, da bode res zdaj draginje konec, ker bode Kristan »farjem« plačo vzel. A moka se draži, ne glede na to, da je Kristan zoper plače »farjem«. Drva in druge potrebščine so drage, ne glede ali Kristan še kedaj pride na Javornik ali ne. No pa pri nas je vse dobro, ker liberalci in soc. demokrati skupaj prirejajo shode. Glavni steber soc. demokracije mojster Treven, je šel na Savo po rdečih gostilnah iskat zborovalcev. Nabral je precejšno karavano, ker jo je po gostilnah iskal, mu je bila cesta preozka. Lahko so g. župan ponosni z zeleno in rdečo barvo, ker pri prihodnjih volitvah bode šlo vse zanje, rdeči, zeleni in stari konservativci, ako jim teh načrtov krščansko socialni delavci ne poderemo.

Štrajk na Jesenicah. Kdo se ne ustraši te besede. Naše ženske štrajkajo zaradi mleka. Mlekarice so se domenile, da hočejo z naprejem mleko prodajati po 22 v liter! Pa so delale račun brez naših zavednih gospodinj. Odgovorile so jim: »Me ga ne kupujemo toliko časa, dokler ne bo zopet po stari ceni.« Prav imate, bodite tako vztrajne, kakor smo bili moški, ko nismo hoteli piti pive po višji ceni, ve pa štrajkatje toliko časa zoper previsoko ceno mleka, da bo zopet po stari ceni. Nekaj mlekaric je že izstopilo iz kartela, le vztrajnost, gospodinje, kmalu bo konec kartela in vašega štrajka. Korak naprej v tem oziru je storila tudi jeseniška občina. Stražnik nadzoruje in meri mleko, koliko ima maščobe. Našlo se je, da je na Jesenicah slabo mleko, v katerem je bilo v enem slučaju celo 9 % vode. Tega bo sedaj konec. Storil je to g. gerent A. Čebulj, katerega rdečkarji ne morejo videti, a njihove žene so pa le vesele, ker bodo pile dobro mleko.

Kaj pa »Naprej«? Zadnji »Naprej« piše med raznimi drugimi členčami tudi o našem shodu na Jesenicah ter hvali sodruga Zugwitz, da je baje razkrinkal klerikalno farbarijo. Bili smo zraven in slišali, da je Zugwitz le izkušal zagovarjati očitane F. Čebulja, ki je rekel, da so socialni demokrati tako nevedni, da so na svojem shodu sklenjeno resolucijo poslali našim poslancem. On je popravil, da so poslali tisto resolucijo tudi socialno-demokratskim poslancem. Vidi se pa iz članka, da je sodrug Zugwitz napačno poročal o našem shodu ter le hotel pri svojih generalih svoj jezik na dolgo prekljo obesiti. Mi pa s tem tudi vemo, kdo je adjutant »Naprejevega« liberalno-rdečega dopisnika, kateremu vedno napačno poroča. Zato bomo morali njemu dati pisano

poročilo o naših shodih, da ne bo mogel resnice tako kvariti, kot dosedaj. Iz teh klavrnih členč v »Napreju« se kar otipa, da so te politične kolobocije pisali tisti politični snubci, ki eden drugega ljubijo, brez da bi sami za to vedeli. Vmes je seveda tudi sodrug Zugwitz, ki z drugimi vred želi zaroke.

Delavske novice iz Kamnika. Ne ravno nezaupni, pač pa preveč počasni so naši tovariši delavci, ko jih vabimo, naj pristopijo J. S. Z. Veliko nas je v Kamniku, porazdeljeni smo v smodnišnico, tovarno za železnino na Perovem in med zasebne podjetnike. Precej nas je že organiziranih v J. S. Z., nekateri pa igrajo le vlogo gledavcev, češ počakajmo, da vidimo, kaj bo iz tega. Ne pomislijo pa pri tem, da si mora delavec sam pomagati. In čim dalje odlašajo s to skrbjo, tem negotovjeji je njegov obstanek. Kako dobrodošla mu je podpora, ako zbolí! Pa ne samo to. Organizirani delavci so nekaka moč, ki jo morata delodajavec in vlada vpoštevati. Torej vsi delavci iz Kamnika in okolice v J. S. Z.! Storite to še pred Božičem! Drugo leto bodo občinske volitve po novem volivnem redu. Naj pride tudi delavec v občinskih odborih do besede. — Če nisi v društvu, ne boš šel na oder. Tako sta se izjavila dva zidarja, združena v naši skupini. Ako nisi v delavski zvezi, te ne pustimo z nami delati. Možata je ta beseda. Ko bi se tega gesla oprijeli vsi delavci, bi bilo vse naše delavstvo kmalu v organizacijah. — Shod Kmečke zveze za kamniški okraj dne 4. decembra je izrazil svoje zaupanje in solidarnost s slovenskim delavstvom, katero naj pri novih občinskih volitvah podpira Kmečko zvezo za skupne cilje kmeta in delavca. Veseli nas ta resolucija, ki kaže, da kmet hoče tudi delavcu dati pravico.

Idrijska mestna ubožnica. Dozdaj se ni skoraj nič slišalo o naši mestni ubožnici. Človek bi mislil, da je sploh nimamo, ali pa da je v takem redu, da o njej sploh nihče ne opomni potreba ni. Pa tukaj ne velja niti prvo, niti drugo. Imamo jo, lepo, moderno, dvonadstropno poslopje, pa na zelo neprijetnem prostoru, mokrotnem in senčnem. O kakem vzornem redu v njej pa sploh govora biti ne more. Zdaj, ko so vanjo sprejeli neko vdovo s štirimi otroci in so se razmere do skrajnosti poslabšale, se pa marsikaj o njej sliši, česar bi človek skoraj ne veroval. Ko se je poslopje dogradilo, sta se dve nadstropji določili za reveže, prvo moškim, drugo ženskam, hišnik naj bi pa imel stanovanje med streho iz ene sobe in zelo majhne kuhinje; v pritličju pa naj bi bila obednica, kuhinja za reveže, pralnica in nekaj shramb. Ker je pa zadnja stran pritličja v zemlji, so vsi pritlični prostori, zlasti shrambe (kleti in jedilna shramba) silno vlažni in za svoj namen popolnoma neprijetni, ker se morajo vedno s plesnobo boriti. Pozneje je pa župan določil celo drugo nadstropje okrajnemu zdravniku za stanovanje, eno sobo v prvem nadstropju pa za ordinacijsko sobo; reveže — moške in ženske — pa je začel tlačiti v prvo nadstropje. Število ubožcev se je pa tako pomnožilo, da se jim je morala tudi obednica izpremeniti v stanovanje, ki je obenem tudi spalnica. Vsled mokrote, ki v njej vlada, bi moral tudi trden človek zboleti, kaj pa še stari, slabotni reveži. A kaj se hoče, revež je revež, tudi če se ga naša »napredna« občina

koršnega še ni videl svet! Ne samo rimsko plemstvo, temveč vse ljudstvo naj se združi v šumni in glasni veselici, naj bo Neronov gost, v potokih naj teče vino, pa pomešano z dvakrat opijanljivo pijačo, ki jo naj napravi Lokuste umetnost! Vsaka radost naj bo dovoljena, najbolj razuzdano, najbolj nenavadno veselje je pripuščeno: ravno prav za cesarjev praznik! In kadar se bo storil mrak, ko bo noč zagrnila velikansko razuzdano, onemoglo mesto v svoj sivi plašč, — potem je bodemo ozaljšali z gorečimi zvezdami — potem Tigelin, je tvoja reč, da se razvnamejo gostom glave. Takrat naj nosijo plamenice, ki so prej razsvitljevale svečanost sijajno, z divjim ukanjem po ulicah, užigajoč tu in tam, dokler ne bo stalo vse v plamenem morji. Le cesarski vrtovi naj bodo preplašenim prebivalcem varstvo in zavetje. Tako naj se konča praznik cesarjev in dobrovoljni rimski meščani imeli bodo potem gotovo več opraviti, nego da bi se brigali za reči, ki bi se takoj, kakor se zgode, tudi imele pozabiti.«

(Dalje prih.)

Novosti na slovenskem književnem trgu.

Dekle z biseri. Povest iz Neronove dobe. Angleško spisal H. Rider Haggard. Prevel J. M. V Ljubljani, Založila »Katoliška Bukvarna«. Tiskala »Katoliška Tiskarna«. 367 strani. Stane v elegantni opremi 2 K 20 vin., krasno vezana pa 3 K 20 vin. — »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani se je zadnji čas sem razvila v najpodjetnejšo založbo, kar jih je na Slovenskem. To je zelo hvalevredno, ker tako nudi našemu ljudstvu dobro, pošteno čtivo. Naše ljudstvo napreduje v gospodarskem, družabnem in v političnem oziru. Posledica: vedno več hoče čitati in vedno bolj se izobraževati, kar je zelo vesel pojav. Veselje do izobrazbe bo napredovalo. Z njim bo napredovala tudi kupčija s knjigami. Zato je popolnoma prav, da vlada v »Katoliški Bukvarni« naši stvari v dobro svež, podjeten duh. »Dekle z biseri« nam je zelo ugajalo. Kako li ne! Saj obravnava tako velevažno dobo povestnice, dobo, v kateri se je pričelo širiti krščanstvo, dobo, ko se je

izpolnilo Izveličarjevo prerokovanje o Jeruzalemu, da ne bo ostalo kamna na kamnu. Povesti, zajete iz tiste dobe prvih junakov in mučenikov krščanstva, ljudi vedno in vedno zopet zanimajo. Kdo ni pred toliko in toliko leti z največjim zanimanjem čital po »Družbi sv. Mohorja« izdani »Fabiolo« in »Perpetuo«. Kako smo te dve krasni knjigi z veseljem čitali! In kdo ni z veseljem in z največjim zanimanjem čital pisma, ki pišejo o junaških činih prvih krščanskih mučnikov! Pozdravljamo »Dekle z biseri« in ji želimo veliko kupcev tudi med delavstvom. Na neke manjše hibe bi založništvo opozorili. Broširana naj bi bila taka dela bolj trdno, da jih čitatelju ne bi bilo treba rezati in da ne padajo listi iz njih. To cene bistveno ne podraži. Slovnicih hib ne bomo grajali, ker znamo, da naš jezik ni ustavljen in da si prireja ne že vsak pisatelj, marveč že tudi vsak, ki prevaja, svojo lastno slovnico in pravopisje. Samo to bi prav res želeli, da bi se ne pojavljali taki spaki, tudi v prevodih ne, kakršen se je pojavil na 20. strani (23. vrsta) slaboslavni »da se ga«. Prav bi bilo, če bi bil prevajalec pod črto ali

Ste li bolni?

Imate revmatizem, protin, glavobol, zobobol? Bolehate morebiti vsled prepiha ali prehlajenja? Poizkusite vendar bolečine utešujoči, zdravilni, krepilni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Ta je zares dober! To ni samo reklama! Dvanajstotnica za poizkušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stubi, Elzin trg št. 264 (Hrvaško).

usmili. Kako malo je naši liberalni inteligenci mar za reveža, se vidi že iz dejstva, da se jim dosedaj še vkljub hišnikovim prošnjam niti luči ni preškrbela. Po temi tavajo ali pa s kakimi svojimi leščerbami si pomagajo in tako nevarnost za ogenj povzročajo. Kakšna postrežba je v takih razmerah mogoča za reveže-bolnike, si lahko vsakdo misli. Tako si naša socialno-liberalna večina v mestnem zastopu spleta lavorike v skrbi za ubožce, pa kdo bi jej zameril, saj ima preveč skrbi za plesne dvorane, v te pa revežev itak ne mara sprejemati!

Tobačno delavstvo.

»Tam le so vrata, znate ven iti!« Mi jako neradi učimo naše uradništvo tiste stvari, ki bi jo moral vsak poznati in se po njej ravnan; na lepo vedenje mislimo. A če vidimo, da tisti, ki bi morali po svojem stanu, po svoji službi ne le znati, marveč ki bi morali tudi sami vpoštevati pravila manire, tega ne store, potem smo prisiljeni, da najodločnejše nastopamo in da grajamo, kar ni prav in ni. Najvišji gospod v naši tvornici je po fabriških predpisih in tudi po tisti lestvi, v kateri so označene uradniške plače, gotovo tvorniški ravnatelj. Tisti, ki je najvišja glava v tvornici, bi moral imeti tudi v mezinu vse predpise o lepem vedenju, in zelo, zelo obžalujemo, da je pozabil na nje, ker ob tistih časih, ko še ni bil tvorniški ravnatelj, ko je bil še nižji uradnik, je prav dobro poznal predpise o lepem vedenju z delavstvom, ki ga je takrat zato tudi zelo rado imelo. Ne vemo, ali so ga pohujšali Nemci, ali pa je prišlo kaj drugega vmes, dejansko ni tak, kakršen bi moral biti. Ker je pozabil na predpise o lepi maniri, mu najtoplejše svetujemo, naj si nabavi mično knjižico »O lepem vedenju«, ki jo je spisal naš trajni sodrugi Urbanus, in prav dobro naj jo prečita in se ravna po njej, ker je res škoda zanj, da je čisto pozabil na predpise o lepem vedenju. Zadnje tedne smo dobili celo vrsto pritožb proti ravnatelju ljubljanske tobačne tvornice. Najhujša je ta-le: Nekaj časa sem se je skopal na nekega zelo poštenega, pridnega, 53-letnega delavca, ki že dela v tvornici nad dvajset let in ki je že služil 5 ravnateljem ter je oče 6 otrok. Pazi nanj, zasleduje ga in zmerja, kakor je to morebiti običaj v kaki šnopsariji in morebiti na vojaških vežbališčih, kadar uče frajtarij rekrute, kako da se mora hoditi. Nedavno je vpil in kričal nad dotičnikom: »Tam le so vrata, znate vun iti!« »Jaz Vas lahko kaznujem« itd. Če bo šlo tako naprej, naš ravnatelj še morebiti uvede tisto šolsko navado, da bodo morali delavci in delavke ob gotovih slučajih dvigniti roko in kazati palec in rečti, kakor je to moral naš ded: »Hel delehtal, i' pit' helaus«. A šalo na stran. Stvar je resna, silno resna! Tako nedostojno ravnateljstvo postopanje je v popolnem protislovju s predpisi delovnega reda in zasluži ravnatelj sam, da bi bil za to kaznovan! Naše uradništvo poziva tvorniško delavstvo, naj vsak slučaj, v katerem je ravnatelj grozil ali psoval delavstvo, nam na-

znani. Potrpežljivost ima tudi svoje meje. Hočemo poskrbeti, da se popeča z nekim do- ločilom delovnega reda nekdo, ki je v stanu povzročiti, da bo tudi naš ravnatelj znal, da niso zgolj za delavstvo, marveč tudi zanj merodajni predpisi delovnega reda. Dotlej pa naj ohrani delavstvo mirno kri!

Nakupi tobačne režije v Rumuniji. Časopisje poroča: Zastopnik uprave rumunskega tobačnega monopola Vladoianu je sklenil z upravo avstrijskega tobačnega monopola pogodbo, po kateri kupi naša država v Rumuniji 1.000.000 kg tobaka, nadaljnjih 15 let pa vsako leto 2.000.000 kg.

Na nedeljskem shodu slovenskega katoliškega delavskega društva v S. K. S. Z. govori urednik F. Krhne. Pričetek točno ob 10. uri dopoldne.

Prometna zveza.

Kaj piše »nadležnik«. Zdaj bodete pa dobili zopet enega nadležnika zraven tistih, ki že zalagajo Vaš koš. Veste, povedal Vam bom prav do malega, kako da sem se odločil, da postanem dopisnikar. Služil sem pri »zibcenarjih« in sem v treh letih postal kaprol. To je že veliko in ker sem nosil bele rokavice, razumete, da se mi ni ljubilo, da bi se bil po vojaški službi vrnil domov k starišem. Pri vojakih sem imel pravico, da sem enemu ali drugemu zaukazal, da mi cigareto prižge, doma pa bi moral prijeti za motiko, sekiro in tudi gnojne vile, rokavice pa bi še v nedeljo ne smel nositi, ker moj oče pravijo: z rokavicami si kmet ne prisluži kruha. Ko sem bil o binkošti na »vurlaubu« doma, sem se nekoliko radi tega, nekoliko pa nalašč s stariši sporekel. Od takrat nisem nič pisal več domu in ko so mi po velikih »ibngah« še pri vojakih službo in kruh odpovedali, sem postal gospod civilist brez službe in kruha. Malo se mi je milo storilo, ko so drugi fantje med vriskanjem in prepevanjem odnesli svoje kovčke na kolodvor in odrinili v svoje rodne kraje k staršem, bratom, sestram in znancem. Drugi in tretji dan sem jih že zavidal, ko sem bil lačen in sem pomislil: oni imajo pa doma vsega — dela in jela — došti. Že sem bil namenjen, da jo mahnem i jaz domov, ali zmagala je neumna zavešt, da sem gospod in ne sodim več na kmete. Ostal sem in začel sem iskati službe. Razume se, da sem si kot bivši »šarž« in pa ker so mi fantje vselej dajali naslove na pisma pisati, »ker sem imel fajn šrifto«, mislil takoj postati kak pisar najmanj pri kakem jezičnem doktorju. Komaj pa sem v dveh krajih povprašal, moral sem se že prepričati, da iz tega ne bo nič. Zatem sem šel na lov za drugimi lahkimi službami; koder bi ne bilo treba delati in bi se vendar lepo zaslužilo. Po nekaj dneh se snidem z nekim tovarišem izza vojaških let. V vojaških suknjah si nisva bila posebna prijatelja, ker je bil on samo »frajtar«. Pred ednim letom je šel na dopust in ko sem ga takrat čez teden dni srečal, je nesel ponosno pokonci glavo — pokrito z lepo novo železničarsko kapo — mimo mene, ne da bi me bil sploh pogledal, še manj pa pozdravil. Kakor rečeno, pred

dobrima dvema mesecema sva se srečala in pohlevno sem ga pozdravil, češ: »Prijatelj, zdaj sva pa oba enaka — civilista, kako ti pa kaj gre?« — »I no, hvala Bogu, še precej dobro, delo in služba nista Bogve kako prijetni, ali kaj se hoče — jesti mora človek imeti.« — »Ali bi mogel tudi jaz k železnici priti?« sem ga vprašal. On pa se mi odreže: »Pojdi k načelniku, pa vprašaj — mogoče,« in šel je svojo pot naprej. Mogoče! Ta besedica me je ojačila in popoldan ob dveh sem že čakal z vojaško knjižico v preduradu postajenačelnika, da se predstavim in poprosim za službo. Sreča mi je bila mila. Gospod načelnik ni skoro nič govoril, pregledal je moje papirje in rekel, naj se zglašim drugi dan ob 7. uri v skladišču pri tem in tem delu. Lahko mi verjamete, kako ponosno sem tisto popoldne okoli pripovedoval, da sem postal železničar. — Zvečer ob delopustu počakal sem zgoraj omenjenega tovariša ter ga povabil na »polč« rebule, da bi mi dal nekaj navodil, kako se mi bode zadržati v novi službi. Dobro je, če človek že poprej malo ve, kako in kaj, da se ne zaleti z glavo v kak nepremični predmet. Ko je tovariš skihal, da postaneva zopet kolega in ko sem mu razodel moje želje, postal je bolj prijazen z menoj, vendar pa nekako ponosno kratkobeseden. Morda si je mislil: zdaj pa sem jaz koprol, ti boš pa rekrut. Rekel je, da ne zahaja v drugo gostilno, kakor tja, kamor zahajajo vsi sodrugi, in šla sva tja. Ko sva vstopila, predstavil me je moj tovariš drugim gostom, samim železničarjem-delavcem, kot novega sodruga. Bili so vsi prijazni z menoj in ko smo nekaj časa sedeli, začel se je živahen razgovor. Šlo se je čez farje, klerikalce, črnuharje, farske podrepnike in čez predstojnike. Govorica se mi ni prav posebno dopadla, dregnil sem svojega tovariša in ga vprašal, se li tukaj vedno tako govori. Rekel mi je, da da in da včasih še krepkejšo in pa da je tukaj družba taka, ki samo take duhovitosti razpravlja. Precej pozno je že bilo, ko smo se razšli, bili bi pa še ostali, ko ne bi prišlo par ženâ, ki so moze priganjale domu k počitku in jim očitali, da zapravljajo po neumnem denar, one z otroci pa doma kruha stradajo. Pri odhodu mi zastopi eden pot ter me vpraša, če se dam vpisati in predno sem mogel ziniti in vprašati za koga, je že rekel: dobro, bom že zapisal, nekaj malega boš plačal vsak mesec v kaso. Na potu mi je tovariš pravil nekaj o socialnih demokratih, ali razumel ga nisem, ker, kakor zdaj vem, človek še sam ne vé, kaj je socialni demokrat, ker ga še nobeden ni poučil, on samo nekaj trdi, kar ne ume.

Napočilo je jutro. Lepo sem se opravil in točno ob 7. uri pridem na kolodvor k skladišču. Dodeljen sem bil k četi delavcev, ki se nam je ukazalo, da razkladamo prvič vagon pšenice, potem pa voz svežih kož. Kot rekrut sem dobil seveda najnerodnejši voz in proti koncu prvega vagona sem imel že žulj na roki. Moji tovariši so razpravljali zopet ono tēmo, kakor sem jo slišal prvi večer, pri tem se pa umikali kolikor mogoče kaj prijeti. Jaz in še eden, ki, kakor zdaj vem, ni sodrug, sva morala biti povsod prva

pa v posebnem tolmaču pojasnil ljudstvu izraze, kakor gladiator (ne gladijator) itd. Fraza »jaz čakam poroda« (stran 14) bi se dala lepše izraziti, ne glede na to, da diši po nemčizmu. Sploh se je tisti, ki je prevajal »Dekle z biseri«, pošteno trudil, da je prevajal v slovenskem duhu, kar se mora le pohvaliti. Pravilno ni pisati, »da se da . . . obleke, denarja in svobodo,« prav: »da se da obleka, denar in svoboda«. Lepše »v božjih rokah«, kakor »v rokah božjih«; prav rjav, ne »rujav«; prav »s sveta«, ne iz sveta; prav »rajnica«, ne »ranjka«. A to so malenkosti, ki ne vzamejo »Dekletu z biseri« njene vrednosti in zato jo celotno pohvalimo in priporočamo.

× × ×

* Ravno kar je izšla v drugi izdaji vele-zanimiva knjiga: »Osmero blagrov ali nauk o srečnem življenju.« Spisal Anton Kržič. Samozaložba. Prodaja »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K 60 v broš., 2 K v platno vezano, za pošto 20 v. Knjiga opisuje najimennitnejši predmet v človeškem življenju: našo srečo. Saj si pač nihče izmed nas bolj

ne želi nobene reči, nego sreče. Knjiga je spisana na zanesljivi podlagi: Zemeljsko srečo si pridobi le oni, ki tako živi, da si služi večno srečo v nebesih, ker je ista pot do čase in večne sreče. Torej je to delo hkrati nekakšna preprosto pisana apologetika. To ime zasluži še tembolj, ker najnevarnejša krivoverstva nove dobe slone uprav na napačnem umevanju človeške sreče. V istem zmislu je nekakšna izpopolnitev »Knjige o lepem vedenju« in »Zlate knjige«. Naslov: »Osmero blagrov« je opravičen v tem, ker je vsa tvarina zasnovana in razpredeljena na podlagi onih čednosti, ki jih je Jezus posebno poveljeval. Knjiga je precej obširna in se je še nekoliko povečala v novi izdaji. Pisatelj je namreč hotel temeljito rešiti ta problem ter se ozirati kar moč na vse, kar se mu je zdelo bistveno potrebno v pojasnilo tega predmeta. Hkrati je pa obravnavati tudi zato bolj obširna, ker se na kratko ne da dovolj mikavno pisati. »Sreča« in »veselje« pa se pač mora obravnavati v bolj veseli in pri-kupni obliki. V to svrhu so zlasti dobro došli mnogi zgledi in razne primere, ki blago-dejno prepletajo teoretiške opise. Obravna-

vajo se v knjigi zlasti te-le reči: V uvodu: Kaj je sreča in kako se da pridobiti. I. Bogastvo in ubožstvo, delo in počitek ter štedljivost. II. Napuh in ponižnost; zdravila zoper jezo. III. Trojni vroz naše žalosti: kes, nadloge in skrbi, — zdravilo zoper to trojno zlo. IV. Krotenje strasti sreča bogoljubnosti. V. Plemenito vedenje do bližnjika v mišljenju, govorjenju in dejanju donaša obilno sreče. VI. Čistost je najboljši vir naše sreče. VII. Mir z Bogom, z ljudmi in s seboj donaša zadovoljnost — srečo. VIII. Če ostane še kaj bridkosti, jo odvrne nauk o izredno veliki koristi trpljenja. Konec: Kako nauke o sreči izvrševati in si v prid obračati. — Radi pridimo besedam, ki jih je zapisal pisatelj v zriporočilo drugi izdaji: »Ta knjiga ni, kakor mnoge druge, da bi jo čitatelj kot kako povestico, kar slastno prebravši, vrge v kot ter se nikdar več ne zmenil zanj. Želimo, da bi bila nekakšna družinska knjiga, ki naj se opetovano čita iz nje, skupno in posamič, ker šola zemeljske sreče je pač šola, ki se konča šele z zadnjo uro.«

in vedno sva bila prepočasna. Komaj sem čakal opoldneva, da si zravnam nekoliko hrbtenico. S tovarišem sotrpinom od predpoldneva sva imela eno in isto pot h kosilu in med potjo se je on parkrat prav kroftno pridušil nad socialnimi mokraterji. In od takrat me je začelo zanimati, kaj da je neki to za ena vrsta ljudi. Predpoldan sem si samo mislil, da so lenuhi pri delu in delavci z jezikom, a danes pa že vem veliko več o njih. Leni so, širokoustni so in zlobni so tudi nad vse. V teku časa, ko sem enega in drugega spoznal in se začel z njimi razgovarjati, zvedel sem o le-ti vrsti delavcev prav prečudne reči in prepričal sem se, da se mi je povedala resnica. Socialna demokracija je neke vrste organizacija med železničarji, katera nima po mojem mnenju prav nobenega drugega smotra, kakor svoje člane hujskati napram predstojnikom in napram delodajalcu. Da pa bolj skupaj vleče, obljubujejo zlate gradove, dati pa ne mislijo nikdar in tudi nimajo kaj. Meni se zdi in mislim, da se ne motim, da je cele organizacije namen le-ta: Skupaj spravljati, da jih nekaj prav udobno živi. Kot zapisan sodrug sem prišel še nekaterokrat v omenjeno gostilno, nikoli pa nisem slišal kaj pametnega, ampak vedno le hujskanje, tako da sem se odločil to vrsto ljudi prav dobro proučiti. Na kolodvoru sem jih kmalu in lahko izločil od drugih. Nastopajo ti kakor petelini. Na tistem mestu, koder je delo, ne delajo nikoli napotja, tam kjer jih treba ni, najdeš pa vedno po dva in tri skupaj. Predstojnikov in uradnikov ti ne pozdravi nobeden, tako, da že hlapci o tem dovtipe delajo. Splošno se imenujeje rdečkarji. So pa tudi med njimi taki, ki to grdo početje obsojajo in nekekrat sem že enemu ali drugemu očital: zakaj si pa pri njih, če jih ne maraš? Pa mi je rekel: Če jim ne nosim denarja, pa me začnejo sekirati in obrekovati, morda me nazadnje še spravijo pod kap, kakor se je že zgodilo. Gospoda načelnika imajo popolnoma pod komando, zato si pa lahko dovolijo, kar hočejo. Enkrat je bilo vse drugače. Imeli smo načelnika na svojem mestu. Ta jim je znal repetnice striči, da niso sfrčali. Vrhunec nesramnosti pa je to, da ti ljudje prejšnjega postajenačelnika toliko preklinjajo, ko vendar sami vedo in tudi mi vemo, da so bili ob času njegovega službovanja ravno oni navidezno njegovi najudanejši služabniki. Ali so bili takrat hinavci, ali pa so zdaj, je vse eno, so pa so. No, lepa reč, sem si ob takih prilikah vedno mislil; sem namreč še preveč vojak in discipline vaju. Ali pri železnici je pa res ni in po mojem mnenju bi morala tudi pri železnici vladati stroga disciplina, da bi imelo osobje pri občinstvu ugled. Na ta način pa ni mogoče, ko že vsak preprost hlapec vidi in obsodi, da je marsikaj gnjilega. Tekom štirinajst dni sem videl in vedel mnogo več, kot sem pa upal. Po naključju sem zaznal tudi za drugo organizacijo železničarjev. Imenuje se: »Prometna zveza«. Dal sem se o tej organizaciji poučiti in takoj se vpisati, socialnim demokratom pa sem obrnil hrbet. Udeležil sem se že dveh sestankov članov »Prometne zveze« in slišal sem le lepe poučne reči, ne pa tistih grdih obrekovanj, kot pa pri rdečkarjih. Le čudno se mi zdi, da železničarji ne pristopijo vsi k tej organizaciji, vsaj zavednejši in pametnejši, če enkrat že glasno pripoznajo, da je socialna demokracija le sleparija. To sem Vam hotel povedati. — Bodite pozdravljeni!

Krvoses kapitalizem.

Ali res manjka denarja? Avstrijski in ogrski denarni zavodi jako tožijo, kako da pomanjkuje zdaj v naši državi denarja. Tudi iz Nemčije so dohajala poročila, kako da jim primanjkuje denarja. V naši dunajski postavodajalni zbornici je tožil finančni minister Bilinski sam, da ni dovolj denarja ne v Avstro-Ogrski in ne v Nemčiji, kjer da je naložen ves denar v tvorniških podjetjih. Res, da v naši državi manja denarja, ker ga je šlo precej za Ogrsko za in Turško posojilo, toda v Nemčiji imajo že zdaj denarja več ko preveč. Francozi so sicer grozili, da v Nemčiji in v naši državi ne bodo več nalagali svojega denarja, a uresničili svoje grožnje niso. Umevno. Francoski bogataš dobiva doma za svoj naložen denar zgolj tri odstotne obresti, medtem ko se mu naložen denar obrestuje v Nemčiji zdaj s 5 odstotki, kakor tudi v naši državi. Zato so pa Fran-

cozi kar poplavili Nemčijo s svojim denarjem. Pri nas gre zdaj za denar še trda, a dolgo se napetost ne bo mogla vzdržati in to tem manj, ker je popolnoma nepričakovano znižala »Angleška Banka« svojo obrestno mero na 4½ %, kateri bosta brez vsakega dvoma sledili tudi »Nemška« in »Avstro-Ogrska Banka«.

Ne maramo bolečin v glavi, križu, zobeh in po udih kakor tudi ne bodljajev ter revmatičnih bolečin v hrbtu in mišicah. Uporabljamo Fellerjev fluid z znamko Elsafluid. Dvanajstotica za poskušnjo stane samo 5 K franko. Želodec krepčujoče, prebavo pospešujoče, tek vzbujajoče, krč polajšujoče, odvajajoče delujejo Fellerjeve odvajalne rhabarbara-kroglice z znamko „Elsa-kroglice“. 6 škatlic franko 4 K. Dobivajo se pri E. V. Fellerju v Stubici št. 264 (Hrvaško).

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. MERŠOL

LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Novosti
v konfekciji za dame.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštne prosti.

700 Uhani, prstani, briljanti.

Svetovnoznano najfineše blago po najnižjih cenah.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu

urarju in trgovcu v Ljubljani delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v Bielu in Genovi.

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri Češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izberi najnovejše blago za ženske in moška oblačila

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

IVAN JAX in SIN

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

voznih koles in šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

A. Lukič

Slovenska konfekcijska trgovina za: gospode, dame, dečke, deklice

Ljubljana

Pred škofijo 19.

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA

v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporočata sledeča zdravila:

Balzam proti želodnim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kapljice zoper želodni krč, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kapljice proti zobobolu, steklenica 20 vin.
„Stadin“ za otroke.
Obliž za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatelca 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatelca 30 vin.
Posiljalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, škatelca 50 vin., 6 škatlic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oces, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepilno in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za lase, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kr. 60 vin., in 4 kr. 80 vin.
Železnate kroglice, proti bledeci (Bleichsucht) mala škatelca 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Dežnike in solnčnike

domačega izdelka

najboljše kakovosti, priporočata po najnižji ceni slavnemu občinstvu

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana

Pred Škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Usojam si naznaniti častitim odjemalcem, da sem odprl na Tržaški cesti št. 1

„pri Kerčonu“ filialo

moje trgovine z železnino, hišnega in kuhinjskega orodja.

Blagovolite mi tudi nadalje ohraniti cenjeno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Štefan Nagy

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekomorska družba

Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „KMETSKÉ POSOJILNICE“ nasproti gostilne pri „FIGOVCU“.